

Hørings svar fra Buskerud fylkeskommune

Høring – forslag til endringer i opplæringsloven og privatskolelov – nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen mm.

Det vises til høringsbrev datert 04.10.11.

1. Innføring av nasjonale bestemmelser om lærertetthet i grunnskolen.

Utkast til lovtekst i opplæringsloven § 8-2.

Buskerud fylkeskommune støtter ikke forslaget om innføring av statlig detaljbestemmelser om lærertetthet.

Buskerud Fylkeskommune er opptatt av at eleven skal være hovedfokus. I praksis betyr det at endringer av Opplæringsloven i all hovedsak skal være tiltak for å bedre undervisningen for elevene, basert på grundig forskning.

Buskerud fylkeskommune stiller spørsmål ved om det har vært negative konsekvenser av opphevingen av klassedelingstallet og om behovet for lovendring er til stede. Departementet viser også i høringsnotatet til at det så langt ikke finnes forskning som tilsier at økt lærertetthet har vist positive konsekvenser på læringsresultater, læringsmiljø og lærernes arbeidsforhold. Et forslag om økt lærertetthet bør etter fylkeskommunens oppfatning ha en solid forskningsmessig forankring. Høringsnotatet sier på side 4-5 følgende: «I analyser av nasjonale prøver og prestasjonsforskjeller mellom skoler og kommuner i 2008 og 2010, undersøkte SØF bl.a. sammenhengen mellom elevprestasjoner og lærertetthet. Generelt fant de ingen direkte sammenheng mellom lærertetthet og resultater». Videre på side 5 står det "Heller ikke internasjonal forskning finner sterke sammenhenger mellom lærertetthet og resultater" og refererer til at mye av årsaken kan være at undervisningsopplegget ikke endres.

Norge har i OECD-sammenheng høy lærertetthet. Når dette settes sammen med resultater fra PISA- undersøkelser, hvor Norge ikke kommer svært godt ut, stiller Buskerud fylkeskommune spørsmålsteget ved hva Kunnskapsdepartementet ønsker å oppnå med denne lovfestingen. På side 11 i høringsnotatet skriver også Kunnskapsdepartementet at det, for å tilfredsstille et eventuelt minstekrav for lærertetthet, vil være mulig for kommunene å ansette lærere uten godkjent kompetanse. Dette er noe Buskerud fylkeskommune er svært skeptisk til, faglig kompetanse hos lærerne er avgjørende for gode læringsresultater hos elevene.

Om vi legger forskningen til grunn, ser ikke Buskerud fylkeskommune et behov for et lovfestet minstekrav til lærertetthet.

Buskerud fylkeskommune er svært opptatt av å legge forholdene til rette for en enda bedre skole, og mener at en av de viktigste innsatsfaktorene i dette arbeidet er å styrke lærerens rolle. Vi er likevel av den oppfatning at kvaliteten på læreren er

viktigere enn kvantiteten av lærere i skolen. Selv om det i høringsnotatet legges til grunn at staten tar kostnadene ved denne lovfestingen, betyr det ikke at forslaget er uten økonomiske konsekvenser for kommunene. Ved at departementet bruker store ressurser på lovfesting av minstestandard for lærertetthet, frykter Buskerud fylkeskommune at mindre ressurser vies fra nasjonalt hold til kvalitetshevingstiltak som for eksempel økt etter og videreutdanning av lærere.

Buskerud fylkeskommune vil også uttrykke usikkerhet rundt forutsetningen som er stilt omkring finansiering av lovfestingen. Det finnes dessverre for mange eksempler på at nok penger ikke er fulgt med når kommunene får i oppdrag å gjennomføre statlige reformer og pålegg. I tillegg til dette er vi skeptiske til en for stor detaljstyring fra statens side. Kommunale forskjeller i lærerkvalitet og læregrunnlag gjør at dette best løses på kommunalt plan, ikke statlig.

Buskerud fylkeskommune ønsker, på bakgrunn av det ovenstående, derfor ikke å støtte forslaget om endring i opplæringsloven § 8-2, tredje ledd om lovfestet lærertetthet på ungdomstrinnet.

Buskerud fylkeskommune ønsker ikke å gå nærmere inn på de ulike alternativene for normtall som er foreslått.

Dersom det fremmes forslag om ny ressursnorm fra regjeringens side, er Buskerud fylkeskommune av den oppfatning at kommunen bør gis størst mulig handlingsrom til å fordele ressursen ut fra lokale behov i hver enkelt kommune (forslaget modell 2), og ikke på skolenivå slik modell 1 innebærer.

2. Lovbestemmelse som klargjør at skoleeier kan organisere særskilte innføringstilbud for nyankomne minoritetsspråklige elever.

Utkast til lovtekst i opplæringsloven §§ 3-12, 15-2, og privatskoleloven § 3-5

Utkast til lovtekst til opplæringsloven § 3-12 nytt femte ledd.

Fylkesutdanningssjefen støtter i prinsippet utkast til lovtekst om innføringstilbud til minoritetsspråklige elever. Vi har imidlertid følgende merknader:

Innhold og organisering

Departementet legger fram få presiseringer når det gjelder innhold og organisering av opplæringen etter § 3-12. Vi ser fram til en tydeligere avklaring, og mener det er naturlig å se det foreliggende lovforslaget i sammenheng med dette. Buskerud fylkeskommune mener blant annet at det er viktig å lykkes med rask og effektiv oppstart av god tilpasset opplæring. Derfor bør det så snart som mulig også satses på utvikling av digital screening og annet undervisningsmateriale som gjør opplæringen mest mulig målrettet for den enkelte elev i videregående opplæring.

Buskerud fylkeskommune har i dag innføringstilbud ved tre skoler, men dette er lagt inn i tilbudsstrukturen slik at elevene kan søke på dem. Inntaket gjøres etter individuell vurdering. Det forberedende kurset fungerer som et "år null" og elevene bruker dermed ikke av retten til videregående opplæring. Det er vår oppfatning at tilbudene stort sett fungerer godt slik de er i dag. Likevel vil det være en fordel om de det gjelder får elevstatus og kan få mulighet til å gjennomføre og avslutte fag på vg1- nivå.

Våre skoler gir uttrykk for at det er viktig med gode incentiver for at målgruppen skal velge et innføringstilbud. Erfaring tilsier at vurdering med karakter virker motiverende. Videre kan det være nyttig med tiltak for å forebygge fravær fra opplæring uten karaktervurdering.

Fylkesutdanningssjefen foreslår at det fremdeles må være mulig å tilby elever å søke på innføringstilbud. Dette er mer effektivt når det gjelder å planlegge og legge til rette for opplæringen. Når elever er i gang med en slik opplæring, skal det gjøres vedtak om særskilt språkopplæring etter opplæringsloven § 3-12. Mulighet for fleksibilitet i tilbudet er viktig for at ordningen skal bidra til å øke gjennomføringen i videregående opplæring.

Tidsbegrensning

Fylkesutdanningssjefen mener det er uheldig å presisere at innføringstilbudet skal kunne vare i inntil halvannet år. Vi mener heller at et slikt tilbud bør inngå som ett av maksimalt 5 år i videregående opplæring, da vi erfarer at det er mer hensiktsmessig for elevene å bruke ekstra tid i starten av opplæringsløpet enn etter at de har gjennomgått ordinær tid.

Økonomi

Fylkesutdanningssjefen vil til slutt understreke at særskilt språkopplæring generelt og innføringstilbud spesielt er kostnadskrevenne da nivåspredningen er stor og ofte krever spesialkompetanse og økt lærertetthet. Kartlegging av elevenes kompetanse i de ulike fagene vil også kreve ekstra administrativt arbeid i forhold til denne elevgruppa.

Utkast til endring i opplæringsloven § 15-2 andre ledd

Fylkesutdanningssjefen støtter utkast til endring i opplæringsloven § 15-2 andre ledd om klageinstans for enkeltvedtak om særskilt språkopplæring.

Utkast til endring i privatskoleloven § 3-5 nytt femte ledd

Fylkesutdanningssjefen støtter ikke utkast til endring i privatskoleloven § 3-5 nytt femte ledd. På grunn av sakens kompleksitet ønskes en nærmere utredning før en eventuell endring.

3. Opplæring ved behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

Utkast til lovtekst i opplæringsloven §§§ 2-16, 3-13, 4A-13 og § 3-14 i privatskoleloven

Endring i opplæringsloven § 2-16, § 3-13 og § 4a-13 støttes, samt endringer i privatskoleloven § 3-14.

Buskerud fylkeskommune støtter departementets behov for presiseringer som eksplisitt sier at elever som har behov for ASK har rett til å bruke egnede kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmidler i opplæringen, og at disse elevene også har rett til nødvendig opplæring i å bruke ASK.